

צרת העגלות שהרו טרם מועד

להיווכח אם אמנם נעשה הסירוס כהלכה. על כל בוקר לדעת ולזכור שדי לו לעגל באשך אחד פעיל למען יפיק זממו בהצלחה.

במה מתבטא הנזק שבהריון מוקדם? עגלה שמתעברת בגיל של שנה, ולפעמים אף בגיל צעיר יותר, לעולם לא תפתח את גופה כראוי; היא נשארת קטנה לכל ימי חייה; היא נכשלת, ללא כל ספק, בהנבט התנובות המלאות, אשר להן הוכשרה בכוח מורשתה. ומבחינה כלכלית — אין כל הוכחה לכך שתוספת תקופת חליבה אחת (בגיל הרך!) לתנובת החיים כולה תפצה את הנזקים שנגרמו מחמת ההריון בטרם הגיעה הבהמה לפרקה. הנזקים הצפויים הם: פיגור בהתפתחות הגוף ולידה קשה, העלולה להביא לסיבוכים קשים, כיון שהוולד שברחם האם הצעיר עירה מתפתח וגדל כדי גודל נורמאלי של הגזע, אף על פי שהאב הוא במקרה זה הינוקא שבין העגלים.

אין כוונת השורות האלה לייצץ כיצד להיחלץ מצרה בדיעבד; תכליתן היא — להתרות ולהתריות, כדי למנוע את הופעת התקלה בעדרינו.

ייוהר נא כל בוקר, בעל עדר גדול כבעל עדר קטן, ויקדים רפואה למכה!

מנחם צנמנר

שריד, אפריל 1959

רבים כיום מקרי התעברות של עגלות בגיל של פחות משנה. קורה לפעמים שמחזור שלם של עגלות נפגע מחמת תקלה זו. לא פעם מתגלה הדבר לבעל-העדר כשהעגלה עומדת כבר להמי לט, והיא אז למעשה בגיל ההזרעה הראשונה.

סיבות רבות ושונות לתופעה מדאיגה זו, והעיקריות — החזקת עגלי-מרבק בגדרות בלתי מתוקנות, שמתוכן אפשרית פריצה לחצר העגלות בנות 0—10 חודשים הרו לעגלים בני חצי ועגלים מסורסים, שסירוסם לא היה מושלם; שיכון משותף של עגלים ועגלות בגיל הרך, תוך הסחת הדעת מאפשרויות ההפראה וההתעברות אף בגיל של 6 חודשים.

יידע נא כל בוקר, כי „ענף“ זה של פיטום עגלים הוא כדאי אך ורק כשמובטחים התנאים לביקורת ופיקוח על עגלים-חבלנים אלה. אם אין אפשרות לשכן אותם בצורה מסודרת, יש לוותר על גידולם והחזקתם. אין לשכוח שקיימת גם סכנה לאדם, ובמיוחד לילדים, כשפר צעיר מתפרץ ומתהלך חופשי בחצר. אין לשכן בצוותא עגלים ועגלות שגילם הוא חצי שנה ומעלה. הבקר שלנו מקדים להתבגר ולא פעם קרה שעגל לות בנות 9—10 חודשים הרו לעגלים בני חצי שנה. את העגלים המסורסים שעומדים לצרף לעדר העגלות יש לבדוק בדיקה קפדנית, כדי

הקולוסטרום יפה גם לבריאותן של עגלות מגודלות יותר

י. ו. סלאטר, המדריך למשק חלב מטעם האוניברסיטה בוויאמינג (ארה"ב), מייצץ להשתמש בעודפי הקולוסטרום, המצטברים בעונות מסוימות, להגמעת גם עגלות מגודלות יותר, ובדרך זו לחסוך חלב הראוי לשיווק. עגלות שנהנו מתוספת הקולוסטרום עלו במשקלן בקצב מהיר יותר ולא נסגעו משלשולים. במשק החלב של אוניברסיטת אוהאיו מופנים כל עודפי הקולוסטרום מעדר פרות בן 70 ראש להזנת העגלות המגודלות יותר. הודות לשיטה זו נחסכו במשך השנה כ-2000 ק"ג חלב הראוי לשיווק. יש עגלות שנהנות יפה מהקולוסטרום בלבד, המוגש להן במקום כל החלב הרגיל, אולם מוטב, לדעת סלאטר, למתול אותן במעט חלב רגיל, כדי למנוע שינויים דראסטיים בטיב מנת החלב.